

2015

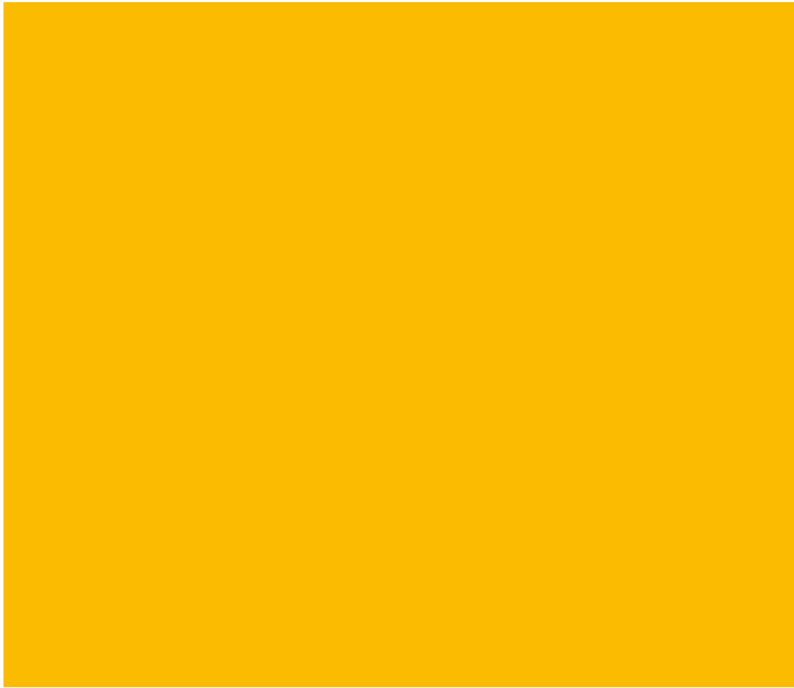
Verksamhetsberättelse 2015

***Hela Sverige
ska leva!***

www.helasverige.se

Hela Sverige ska leva!

Omslagsbilden är tagen i Almedalen, där vi höll till i Ideella trädgården. På bilden syns gänget från #ungapålandsbygden. Foto: Linn Hjort

Verksamhetsberättelse 2015

Innehåll

Inledning	4
Organisation	
Styrelse	5
Revisorer	6
Valberedning	6
Personal	6
Medlemmar	7
Prioriterade områden	8
Alla behövs	8
Hållbara bygder	10
Kultur gör skillnad	10
Lokal service för alla	11
Utbilda nära	12
Bo och resa	13
Bredband i varje by	13
Mikrofonder i hela Sverige	14
Företagsamma bygder	14
Stärkt inflytande och ekonomiskt utbyte	15
Vi samarbetar brett	16
Internationellt samarbete	17
Projektverksamheten 2015	18
Vårt kansli	
Yttranden	18
Debattartiklar	19
Skrifter och broschyrer	20
Pressmeddelanden	20
Underskrifter	22

En viktig aktör för lokal utveckling

Hela Sverige ska leva är en omfattande organisation som jobbar med de frågor som är viktiga för att landet ska leva. Vi arbetar med utveckling av landsbygden och ger förutsättningar för lokala grupper att bedriva sin verksamhet.

Vi nätverkar på många sätt och på olika samhällsnivåer, vi driver innovativa projekt och påverkar opinionen och politiken. Vi för en ständig kamp för lokal utveckling, landsbygden och ett Sverige i balans mellan stad och land.

År 2015 har varit ett spännande år för Hela Sverige ska leva med en stor variation av uppgifter. Inom flera områden har vi stärkt vår position som aktör för landsbygden och lokal utveckling. Kansliet har i mars fått en ny verksamhetschef.

Samarbetet har fortsatt att utvecklas med myndigheter, organisationer och andra intressenter som stödjer föreningens syfte och verksamhet. En gemensam strategidag har genomförts tillsammans med ordförandena i länsbygderåden/länsavdelningarna och representanter för våra medlemsorganisationer.

Riksorganisationen har också varit aktiv i aktioner, arbetsgrupper, riksdagsnätverk och suttit med som referenter/expert i bland annat den nytillsatta landsbygdsparlamentariska kommittén. Vi har varit delaktiga i kontantupproret och haft en politisk utfrågning/uppföljning av landsbygdsfrågorna i Almedalen.

Vi har varit aktiva i grupperingar som exempelvis Landsbygdsnätverket, Överenskommelsen mellan de idéburna organisationerna, kommunerna och staten, Bredbandsforum, Svenska FSC, övervakningskommittéer för EU-programmen och riksdagens landsbygdspolitiska nätverk. Vi har fortsatt vårt samarbete med våra landsbygdspartners PostNord och TeliaSonera och utvecklar kontakterna med Sveaskog.

Tillsammans med etniska organisationer, Överenskommelsen mellan staten, kommunerna och civilsamhället, Landsbygdsnätverket med flera har vi arrangerat konferenser och träffar för att underlätta integrationen av nya svenskar.

Planeringen av Landsbygdsriksdagen som 2016 arrangeras på Gotland, har påbörjats under året. Där följer vi upp det landsbygdspolitiska program som togs fram på Landsbygdsriksdagen i Gävleborg år 2014, och diskuterar vilka frågor som ska prioriteras under de närmaste åren.

Vår verksamhet är omfattande och har fortsatt att utvecklas i fler och fördjupade engagemang och projekt. Aktuella frågor under året har varit digital infrastruktur, finansiering, lokal service, kultur och lokalt utvecklingsarbete. Arbetet med demokrati, jämställdhet, mångfald och hållbarhet har genomsyrat all verksamhet.

Under 2015 har sex projekt pågått och administrerats av Hela Sverige ska leva. I två projekt har vi deltagit som utförare med annan projektägare. Det gäller "Motkraft" där Hälsingebildning ekonomisk förening är projektägare, samt "Förstudie lokal mobilisering för utveckling av lokalt anpassad servicelösningar för grundläggande betaltjänster" där Länsstyrelsen i Dalarna är projektledare.

I april har en inspirationsutbildning inom naturturism genomförts. Vidare har vi startat en folkbildningskampanj i samarbete med länsavdelningarna i Norrbotten, Värmland och Örebro samt genomfört utbildningen "Ny i Hela Sverige ska leva". Två större nationella konferenser har också arrangerats. Den ena, "Kultur gör skillnad", genomfördes i Åmål med kulturministern som gäst. Den andra, "Lokal förvaltning av naturresurser", genomfördes i riksdagen med bland andra civilministern som talare. Även två Lokalekonomidagar har genomförts under året.

Under 2015 har samarbetet fortsatt inom Hela Norden ska leva. Hela Sverige ska leva har bidragit till samarbetet inom hela Europa genom de båda nätverken European Rural Community Alliance. ERCA, och Partnership for Rural Europe, Prepare. Under året har vi haft ordförandeskapet i nätverken Hela Norden ska leva och ERCA. Dessutom har vi fört slutsatserna från den första europeiska landsbygdsriksdagen i Bryssel vidare till 2015 års europeiska landsbygdsriksdag, European Rural Parliament i Schärding.

Den externa kommunikationen har fortsatt att utvecklas. Hela Sverige ska levas nyhetsblad har producerats och skickats ut, sju publikationer har lanserats och ett tjugotal debattartiklar har publicerats. Trafiken till hemsidan har ökat och målet med över 5 000 följare på Facebook nåddes. Jämställda möten där kvinnor och män kommer till tals i samma utsträckning, har varit temat för årets jämställdhetsarbete.

Organisation

Styrelse

Åse Classon ordförande

Staffan Nilsson ordförande

Jan Runfors

Gunnel Cassel Söderbäck

Peter Zetterman

Anna Olofsson Frestadius

Bengt Grönblad

Asha Ismail Mohamud

Anna Haraldsson Jensen

Kontaktuppgifter till styrelse och valberedning finns på vår hemsida helasverige.se

Suppleanter

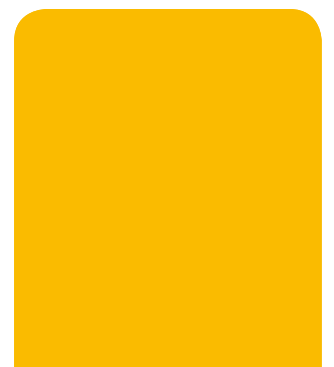
Pia Tingvall

Wanja Wallemyr

Anna Maris

Holger Andersson

Erik Östergren

Revisorer

Anne Sörqvist	förtroendevald revisor
Clas Forsgren	suppleant, förtroendevald revisor
Åsa Thelin	auktoriserad revisor

Valberedning

Lotta Johansson
Gun Rehnman
Hjördis Clarberg
Sivert Gustafsson
Sven-Olov Berggren
Tina Yngvesson
Mikael Larsson

Personal

Tillsvidareanställd personal

Karin Wenström	kommunikatör, 60 procent
Ylva Lundkvist Fridh	Lokalekonomidagarna, 25 procent (föräldraledig del av året)
Staffan Bond	verksamhetschef, 95 procent (fram till 2015-02-28)
Terese Bengard	verksamhetschef, 100 procent (från och med 2015-03-01)
Tina Nygårds	kansliansvarig, 100 procent
Ulrik Strömberg	handläggare, 100 procent
Claes Becklin	projektsamordnare, 100 procent
Linn Hjort	kommunikatör, 100 procent
Inga Rundström	administratör, 50 procent

Tidsbegränsat anställd personal

Ylva Lundkvist Fridh	Konferens för Lokal förvaltning av naturresurser
Henrik Andersson	webbadministratör
Josefin Heed	projektledare/samordnare ungdomsfrågor, Opposing Force/Motkraft
Cicci Andersson	projektledare Små skolor och vikariat Lokalekonomidagarna
Jan Forsmark	projektledare Omställning Sverige
Bo Lönnqvist	projektledare Förstudie lanthandel

Bertil Degerlund	projektledare Förstudie lanthandel
Lena Husén	Europeiska landsbygdsriksdagen, internationell samordnare, projektledare Opposing Force/Motkraft
Ulla Herlitz	projektledare Konsortium Mikrofonder Sverige och Nätverka Mikrofonden Sverige
Malena Bendelin	projektledare Landsbygdsriksdagen 2016
Albin Ponnert	projektledare Småskalig konsumentstöd matproduktion
Isak Bergström	projektledare #ungapålandsbygd
Hannah Frisell	projektledare #ungapålandsbygd

Medlemmar

Cirka 5 000 lokala utvecklingsgrupper, 24 länsbygderåd och följande 44 organisationer är medlemmar i Hela Sverige ska leva:

- ▶ Arbetarnas Bildningsförbund, ABF
- ▶ Bygdegårdarnas Riksförbund, BR
- ▶ Centerkvinnorna
- ▶ Centerns Ungdomsförbund, CUF
- ▶ Ekobanken
- ▶ Ekologiska Lantbrukarna i Sverige
- ▶ Folkets Hus och Parker, Riksorganisation
- ▶ Framtiden i våra händer
- ▶ Föreningen Friteatern
- ▶ Global kunskap
- ▶ Hushållningssällskapens Förbund
- ▶ Inlandskommunerna ekonomisk förening, IEF
- ▶ JAK Medlemsbank
- ▶ Jordbrukare-Ungdomens förbund, JUF
- ▶ Kungliga Skogs- och Lantbruksakademin
- ▶ Lantbrukarnas Riksförbund, LRF
- ▶ Leader Astrid Lindgrens Hembygd
- ▶ Leader Hälsingebygden
- ▶ Leader Mellansjöländet
- ▶ Leader Närheten
- ▶ Norrlandsförbundet
- ▶ Närs Sparbank
- ▶ Riksförbundet 4H
- ▶ Riksföreningen Våra Gårdar
- ▶ Riksidrottsförbundet
- ▶ Småkommuner i Samverkan, SmåKom
- ▶ Somaliska riksförbundet i Sverige
- ▶ Sparbankernas Riksförbund
- ▶ Stiftelsen Folkets Hubb
- ▶ Studieförbundet
- ▶ Studieförbundet Vuxenskolan
- ▶ Svensk Vindkraftsförening
- ▶ Svenska Fotbollförbundet
- ▶ Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund
- ▶ Svenska Kommunalarbetareförbundet
- ▶ Svenska Jägareförbundet
- ▶ Sveriges Civilförsvarsförbund
- ▶ Sveriges Hembygdsförbund, SHF
- ▶ Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund
- ▶ Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, SSU
- ▶ Sveriges Vattenkraftskommuner
- ▶ Tjänstemännens Centralorganisation TCO
- ▶ Winnet Sverige
- ▶ Vi Unga

Prioriterade områden

Alla behövs

Alla behövs på landsbygden och för lokal utveckling, och alla bidrar – mångfald ger utveckling. Unga, nya svenskar och jämställdheten behöver särskild uppmärksamhet.

Vi ska stimulera de ungas delaktighet i den lokala utvecklingen i ett fortsatt samarbete med medlemsorganisationer och andra intresserade under paraplyet #ungapålandsbygden. Tillsammans ska vi angripa förhärskande normer som nedvärderar landsbygden och de unga som bor där. Vårt engagemang ska ge en angelägen förnyring av byarörelsen.

Kommentar

Vi har samarbetat med #ungapålandsbygden i Almedalen där de arrangerade ett av tre seminarier i den ideella trädgården. De fick stort genomslag i form av många besökare och stor spridning i sociala medier. #ungapålandsbygden fick också motta priset "Årets Mälardarling" av Mälardalsrådet.

Sedan den 1 juni har vi arbetat med projektet #ungapålandsbygdens organisering mot storstadsnormen i samarbete med Vi Unga, 4H och U LAND, med finansiering från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF. Under sommaren och hösten har projektledarna under cirka 35 turnéstopp spelat in filmintervjuer med kändisar, politiker och unga lokala utvecklare, de har publicerat en debattartikel, medverkat i radio, besökt festivaler, fritidsgårdar, föreningar, ungdomsråd och nått tusentals människor genom sociala medier.

Under projektet har också den norm- och begreppsutmanande tävlingen "Sveriges Grymmaste Håla" startats som kommer att presenteras under våren 2016 både lokalt och nationellt under ovan nämnda aktiviteter samt på Hela Sverige ska levas arrangemang Landsbygdsriksdagen på Gotland i maj. Projektet fortsätter fram till den 31 maj 2016.

Vi har även deltagit i arbetet med projektet Motkraft som ägs av Hälsingutbildningar och som genomförs i samarbete med organisationer från Irland, Rumänien och Island. Projektet finansieras med medel från Erasmus+.

Vi har ordförandeposten i Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp Unga i landsbygdsutveckling där vi har tagit fram en rapport om hur unga inkluderats i Landsbygdsprogrammet under föregående period och utifrån det planerat aktiviteter för att öka ungas delaktighet i beslutsfattande om medel och som mottagare av dem. Under 2016 kommer dessa aktiviteter att genomföras.

Vi har även deltagit aktivt i arbetsgruppen Unga i gröna näringar där podcasten Landet tagits fram.

Vi ska uppmärksamma och stötta de bygder som tar emot de nya svenskarna för att ge dem en bra start och möjligheter att etablera sig i bygden.

Kommentar

Vi har varit aktiva i Landsbygdsnätverkets integrationsgrupp via styrelseledamoten Jan Runfors arbete. Även styrelsemedlemmen Ascha Ismail sitter i nätverket.

Vi har spridit många artiklar om lyckad integration och diskuterat detta i våra sociala medier, främst Facebook. Vi har skrivit en debattartikel tillsammans

med länsbygderåden som spridits på både nationell och länsnivå, som uppmanar till solidaritet och visar på goda exempel och möjligheter. Via vårt deltagande i styrgruppen för Övervakningskommittén, ÖKI, står vi bakom en debattartikel i DN där det civila samhället ställer sina krafter till förfogande för en bra integrering.

Vi ska påverka politiken och berörda myndigheter att ställa de nödvändiga resurserna till förfogande för byalagen och det lokala föreningslivet i övrigt.

Kommentar

Presidiet och verksamhetschefen för diskussioner om verksamheten med Tillväxtverket inför de kommande tre åren. Möten hålls kontinuerligt med riksdagens landsbygdsnätverk. Arbetet med Landsbygdsriksdagen 2016 har kommit igång med bildande av styrgrupp och arbetsgrupp. Landsbygdsriksdagen genomförs den 27–29 maj 2016 i Visby. Anmälan med färdigt program sänds ut i början av januari. Temat är "Ett land i balans".

Vi medverkar i Övervakningskommittéer, Överenskommelsen mellan staten, kommunerna och civilsamhället, Landsbygdsnätverket, Civilutredningen, Demokratiutredningen med mera. Vi har arrangerat politikerdebatt i Almedalen. Verksamhetschefen har medverkat i debatter, nyhetsprogram samt i tidningsintervjuer i angelägna ämnen.

Vi ska fördjupa kunskapen om jämställdhet inom organisationen och uppmuntra våra länsbygderåd att ta jämställdhetsarbetet framåt samt ge praktiskt stöd för att de ska kunna uppnå sina mål.

Kommentar

Vi har sjösatt kampanjen #jämställtöte. Där använder vi GenderTimer för att mäta kvinnors och mäns talartid på styrelsemöten och riksmöten. Mätningarna har både lett till ökad medvetenhet om ojämställdhet och till diskussioner om jämställdhet inom rörelsen. Vi har uppmanat våra medlemsorganisationer, länsbygderåd och lokala grupper att också börja mäta kvinnors och mäns talartid vid möten.

Vi har tagit fram ett förslag på "Spelregler för möten" som ett led i att stärka demokratin och motverka ojämn talartid mellan kvinnor och män. Spelreglerna innehåller två delar, en som riktar sig till mötesdeltagarna och en riktad till den som är ordförande.

Vi har låtit genomföra genisläsning av några av våra centrala dokument. Resultatet är ett viktigt underlag när vi arbetar vidare med jämställdheten i vår organisation. Det kan användas både som utvärdering om hur inkluderande vi skriver redan nu, samt som utbildningsmaterial för att kunna utveckla oss.

Förra året genomförde vi en enkät riktad till kvinnor. I år har vi kompletterat den med en likadan enkät, riktad till män. De båda enkäterna har presenterats och diskuterats internt och har spritts offentligt, bland annat via våra sociala medier.

Vi har beslutat att bevaka jämställdhetsfrågorna på vår Landsbygdsriksdag i maj 2016. Sexuella trakasserier mot unga kvinnor står i fokus.

Vi har även publicerat en debattartikel om #jämställtöte i Fria Tidningen.

Hållbara bygder

Resurserna för omställning till ett mer hållbart samhälle finns på landsbygden. Omställningen vinner terräng och här har vi en viktig roll att spela. De lokala utvecklingsgrupperna har förutsättningar för att gå i täten för omställningen.

Vi ska genom erfarenhetsutbyte och spridning stärka och utveckla det nätverk av lokala utvecklingsgrupper som ställer om, och vi ska välkomna nya omställningsgrupper som medlemmar. Vi ska fortsätta fästa stor vikt vid den förnybara energin. Vi ska samarbeta brett för omställningen och fördjupa vårt samarbete med det nya nätverket med utbildning som en viktig del. Vi ska fortsätta vårt internationella samarbete och ha rollen som svenskt nav för omställningen.

Kommentar

En nätverkskonferens hölls i samband med Hela Sverige ska levas årsmöte den 17 april i Örebro, dit de bygder som deltagit i projektet Hållbara bygderna bjöds in. Olika Framtidsveckor rullar på över landet. Under klimatkonferensen Green Planet week deltog Hela Sverige ska levas Värmland och ansvarade för en dag med fokus på omställningsarbetet. Vi har publicerat en debattartikel om omställning i Studieförbundet Vuxenskolans tidning Impuls, och en om egenproducerad el i tidningen ETC.

Styrelsen har diskuterat omställningsfrågorna under året. Ett dialogmöte med Omställningsnätverket och andra aktörer har arrangerats och det ledde till att en arbetsgrupp bildats för det fortsatta arbetet.

Landsbygden och de nära sammanhangen ger trygghet, men den senaste tidens händelser med naturkatastrofer rubbar bilden. Vi ska i samarbete med bland andra Civilförsvarsförbundet stärka lokalsamhällets kapacitet och förmåga att förebygga och motstå påfrestningar av olika slag.

Kommentar

Vi har inte initierat något samarbete, men kontakt och intresse finns hos Civilförsvarsförbundet och flera länsbyggeråd.

Vi ska göra förnyade ansträngningar för att etablera ett statligt finansierat program för hållbara bygder som stödjer omställningen.

Kommentar

Detta blir nästa steg i det förnyelsearbete som påbörjats med omställningsnätverket.

Kultur gör skillnad

Ett rikt kulturliv ger bygden attraktivitet och blir en bas för utveckling. Den är ett kitt som förenar, skapar självkänsla och framtidstro.

Vi ska ge kulturen ökad uppmärksamhet i ett nära samarbete med våra medlemsorganisationer. Vi ska hålla konferensen "Kultur gör skillnad" som ett återkommande och ambulerande evenemang, den här gången i Åmål 10–11 september tillsammans med länsbyggerådet i Fyrbodalen. Vi ska samarbeta med samlingslokalorganisationerna för att med ny och billig teknik digitalisera även de små samlingslokalerna.

Kommentar

Ordförande Åse Classon har träffat Folkets Hus och Parker för att undersöka vilka frågor vi kan samarbeta om. Vidare har Hela Sverige ska leva deltagit i kulturseminarier tillsammans med våra medlemsorganisationer i Almedalen. Vi har också haft enskilda möten med våra medlemsorganisationer i frågan samt en träff med kulturdepartementet. Vi har också spridit information om kultur på landsbygden via artiklar i våra sociala medier.

Vi har genomfört konferensen Kultur gör skillnad i Åmål, tillsammans med länsavdelningen i Fyrbodalen och Åmåls kommun, med gott resultat. Kulturminister Alice Bah Kuhnke deltog. Utvärderingen av konferensen var positiv och den finns dokumenterad via filmer på vår hemsida. Beslut tas under 2016 om konferensen ska genomföras igen..

Kultur blev också ett av de prioriterade områdena i verksamhetsplanen för 2016 och återfinns i förklaringsmodellen "samhällets behovstrappa" under "Gemenskap". Kulturen genomsyrar Landsbygdsriksdagen 2016.

Slutligen hade vårt förenings- och höstmöte kultur som tema. Det genomfördes den 4 december hos Friteatern på Teater Bristol i Sundbyberg och deltagarna fick njuta av pjäsen "Den vackraste visan om livet självt".

Vi ska uppmärksamma den igenväxning som sker av kulturlandskap framför allt i norra Inlandet, och påverka politiken för att vända utvecklingen tillsammans med bland annat LRF och Hembygdsförbundet.

Kommentar

Vi har genomfört en konferens om lokal förvaltning av naturresurser i riksdagen under maj månad med bred uppslutning. Mer om den under rubriken Stärkt inflytande och ekonomiskt utbyte. En naturbrukskonferens arrangerades i Örebro i samband med årsmötet.

Lokal service för alla

Nya landsomfattande strukturer för den grundläggande servicen måste byggas upp. Nya innovativa lösningar krävs där våra lokala utvecklingsgrupper har en viktig roll tillsammans med övriga föreningar, företag och offentliga aktörer, främst kommunerna.

Vi ska arbeta nära och påverka den statliga serviceutredning som ska redovisa sina förslag.

Kommentar

Det riktade servicearbetet som vi genomfört har involverat den statliga serviceutredaren och dess huvudsekreterare vid ett flertal serviceträffar. Ordförande Åse Classon har medverkat som expert i utredningen och vi har bidragit med underlag och synpunkter.

Vi ska försöka etablera ett samlat program för förnyelse av basservicen i samarbete med bland andra Tillväxtverket och Jordbruksverket. Vi ska fortsätta stärka de nätverk som finns för bymacker, lanthandlar och servicepunkter till landsomfattande strukturer. Det ska göras i nära samarbete med våra medlemsorganisationer och landsbygdspartners. Vi ska också lägga stor vikt vid att hitta strukturer för betallösningar tillsammans med bland andra länsstyrelser och Post- och Telestyrelsen, PTS.

Kommentar

Projektet Förstudie service startade i juni och pågår till sista mars 2016. Den har Länsstyrelsen i Dalarna som projektägare och vi är genomförare. Syftet är att testa förutsättningar för att utveckla flernivåsamverkan och ta fram och testa förutsättningarna för en mobiliseringsmodell när det gäller lokalt anpassade servicelösningar på landsbygden. Tanken är att vi ska söka ett genomförandeprojekt om förstudien visar att modellen är realistisk, hållbar och delvis nyskapande i sin struktur.

Projektledarna har gjort en omfattande inventering bland länsbygderåden. Länsbygderåden är mycket positiva till fortsatt utveckling på serviceområdet. Fem regionala workshops (Skåne län, Kalmar län, Jönköpings, Gävleborgs och Norrbottens län) har genomförts med inriktning på flernivåsamverkan och servicetillgängligheten i landet. Med underlag från de fem workshopparna har en samverkansmodell utvecklats för lokal mobilisering, etablering och utveckling av lokalt anpassade servicelösningar. Samverkansmodellen har diskuterats vid en nationell workshop.

Presentation av arbetet samt förslag till fortsättning görs i slutet av mars månad 2016.

Vi har spridit många artiklar om service på landsbygden i våra sociala medier, och flera lokaltidningar taggar oss i sina tweets när de har nyheter om till exempel nedläggningar av skolor, vilket är en indikation på att vi ses som viktiga av flera medier vad gäller servicefrågan.

Frågan om kontanthantering har också lyfta under året. Vi debatterade ämnet i Almedalen och har ett nära samarbete med Hembygdsförbundet, förre rikspolischefen Björn Eriksson med flera i frågan. Arbetet har fortsatt under hösten med möten och uppvaktning av bland annat Riksbanken i december. En tidsplan för en manifestation kring "kontantupproret" har tagits fram. Vi har också skrivit två debattartiklar i ämnet.

Slutligen har vi yttrat oss över den statliga utredningen SOU 2015:35 Service i glesbygd.

Utbilda nära

Utbildning nära hemmet och hembygden ger eleverna en god studiemiljö och bygden liv och attraktivitet. Folkbildningen kan spela en ännu viktigare roll idag för lokalsamhällets kapacitet och utveckling.

Vi ska vidareutveckla det lilla nätverk av byskolor som deltagit i projektet Små skolor i utveckling och fästa särskild vikt vid skolan som ett betydelsefullt nav i bygden

Kommentar

Projektet "Små skolor i utveckling" har slutredovisats för Jordbruksverket. Slutsatserna har presenterats i en slutrapport. Projektet har i en omfattande skrift sammanfattat tankarna kring hur små skolor kan utveckla nya pedagogiska metoder kopplade till IT, samt hur skolans roll i det lokala samhällsbygget kan stärkas.

Vi har följt debatten om den nya skollagen gällande distansundervisning, spridit information om denna och kommenterat den i pressen. Vi har deltagit i flera radiodebatter om vikten av att ha byskolor.

Vi ska introducera och använda studiehandboken "Kraft att förändra" tillsammans med folkbildningen. Det stärker identiteten i vår rörelse och ger verktyg för att utveckla bygden. Vi ska uppmuntra och fortsätta vår utbildning för länsbygderåden inom identifierade och angelägna områden.

Kommentar

Vi har redigerat och tagit fram handboken. Piloter för materialet är länsbygderåden i Värmland, Örebro och Norrbotten.

Bo och resa

Landsbygden erbjuder en god boendemiljö och plats för byggande i attraktiva lägen. Nya bostäder måste byggas som passar olika grupper, bland annat unga och gamla.

Vi ska skaffa oss en aktuell bild av byarörelsens engagemang i den lokala planeringen och samspelet med kommunerna för bostadsbyggande. Vi ska stimulera byalagen att ta fram attraktiv tomtmark och inventera beståndet av outnyttjade bostäder. Vi ska dra erfarenheter ur det pilotprojekt som Länsbygderådet i Sörmland genomför i några orter för att få till stånd ett ökat byggande. Vi ska också fortsätta påverka tillämpningen av strandskyddet och skaffa oss en bild av hur de nya garantierna för bostadsbyggande på landsbygden fungerat i praktiken. Vi ska samla erfarenheter från de försök som gjorts om flexibel och samordnad trafik på landsbygden.

Kommentar

Detta område har inte prioriterats högst av alla de områden som funnits i verksamhetsplanen. Vi har bevakat frågorna och Länsbygderådet i Sörmland har tagit fram bra exempel. Vi har också följt arbetet med Strandskyddsdelegationen och i olika sammanhang påpekat vikten av att även underlätta boende på landsbygden.

Bredband i varje by

Bredband med god kapacitet upphäver stora avstånd och är en grundförutsättning för att leva och verka på landsbygden. Mobiltelefonin måste fungera rikstäckande och det innefattar våra glest befolkade bygder.

Vi ska fortsätta att stimulera våra lokala grupper att bygga fiber och hjälpa dem att ta tillvara de möjligheter som fibern ger. Tillsammans med andra intressenter som LRF, Coompanion och PTS/Bredbandsforum ska vi etablera ett nationellt supportkansli för de lokala fiberföreningarna.

Kommentar

Vi har arbetat mycket med bredbandsfrågorna under året. Vi har varit med i arbetsgrupper hos PTS, och medverkat till att Byanätsforum kommit igång. Vi arbetar vidare med våra kontakter för att bygga upp och stärka Byanätsforum, och vi ser gärna att forumet knyts närmare Hela Sverige ska leva. Vi har spridit information om Byanätsforum och gett det en synlig plats på vår hemsida. Vi har nämnt den stora vikten av bredband till våra byar i flera av våra debattartiklar. Vi har svarat på promemorian "Billigare utbyggnad av bredbandsnät".

Vi har haft ett samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, och blivande agronomer angående fiberns nytta. Studenterna presenterade i december sin rapport om kommunernas roll i fiberutbyggnaden.

Vi har fortsatt vårt samarbete med TeliaSonera och andra operatörer för att säkra utrymme på 700 MHz-bandet för en väl fungerande mobiltelefoni i hela Sverige. TeliaSonera har medverkat vid en träff med riksdagens landsbygdsnätverk samt informerat vid vårt årsmöte.

Vi har också svarat på flera remisser om bredbandsfrågor under året.

Mikrofonder i hela Sverige

Eget kapital i bygden stärker förutsättningarna för lokal utveckling. Det ger kraft att handla och ökade möjligheter att dra till sig kapital utifrån.

Vi ska fortsätta arrangera Lokalekonomidagarna som forum för utveckling av den lokala ekonomin, i ett brett samarbete med medlemsorganisationer och andra intressenter.

Kommentar

Under 2015 arrangerades två Lokalekonomidagar i samarbete med ett stort antal medarrangörer. Dessa dagar kompletterades med en fördjupningsdag i Stockholm den 9 september riktad till personer som jobbar med frågor kring lokal finansiering, samt en konferens den 14 november i Kumla som var en introduktionsdag för folk som vill stärka sin bygds lokala ekonomi.

Vi ska fortsätta samla kapital till Mikrofonderna i Sverige och etablera en rikstäckande struktur av regionala mikrofonder som håller lokala projekt, bygdebolag och småföretag med kapital.

Kommentar

Arbetet pågår sakta, men säkert. När denna verksamhetsberättelse skrivs är tio fonder etablerade. Ett projekt för utveckling av Mikrofonder pågår, finansierat av Tillväxtverket.

Vi ska etablera ett program för lokal finansiering i samarbete med bland andra Tillväxtverket, där crowdfunding är en av många delar.

Kommentar

Vi har under 2015 skrivit en ansökan till Tillväxtverket för ett större, flerårigt projekt kring lokal finansiering med fokus på crowdfunding, men fick tyvärr avslag på vår ansökan.

Företagsamma bygder

Landsbygdsföretagandet är mångfacetterat och spirar inom både traditionella och nya branscher. Våra lokala grupper skapar en miljö som stimulerar entreprenörskap och ger nya företag på landsbygden.

Vi ska fortsätta att lyfta fram bygder med lokala utvecklingsgrupper som bereder marken för entreprenörer och själva startar företag. Vi ska hjälpa företagen inom den sociala ekonomin att få erkännande och bättre möjligheter att utvecklas och vi ska lyfta fram de så kallade SVB-bolagen (aktiebolag med särskild

vinstutdelningsbegränsning) som ett intressant alternativ. Vi ska uppmärksamma politiken och berörda myndigheter på de regler som snärjer småföretagarna. Vi ska arrangera en konferens om småskaligt fiske tillsammans med bland andra Länsbygderådet i Blekinge.

Kommentar

Lokalekonomidagarna har även i år lyft goda exempel. En representant från regeringens parlamentariska landsbygdskommitté deltog på Lokalekonomidagen som vi arrangerade i Stockholm. Vi hade även enskilda möten med kommittén efteråt för att informera om vårt arbete med bygdebolag, mikrofonder med mera för att förbättra landsbygdens kapitalförsörjning.

Under maj månad hölls en uppskattad konferens om småskaligt fiske i Ronneby.

Under september fick vi möjlighet till inspel i livsmedelsstrategin på Näringsdepartementet på grund av vårt arbete med fisket. Möte hölls i december med Jordbruksverkets GD tillsammans med länsbygderåden i Blekinge, Kalmar, Fyrbodal och Stockholm för ett fortsatt arbete med frågorna. Intresset är stort för en ny konferens. En rapport från konferensen i maj är sammanställd.

Stärkt inflytande och ekonomiskt utbyte

Ett stärkt lokalt inflytande är en av de i grunden viktigaste drivkrafterna för byarörelsen – vår första samhällsnivå närmast medborgarna. De 5 000 lokala utvecklingsgrupperna är en förutsättning för ett helt och välmående Sverige.

Vi ska vässa våra lokala utvecklingsgrupper så att de stärker sin kapacitet och sitt inflytande. Det ger dem möjlighet att bättre samspela med sin kommun och ta för sig av de resurser som finns i exempelvis EU-programmen. Vi ska växla upp våra medel från Tillväxtverket genom projekt med extern finansiering. Vi ska se till så att den nytillsatta demokratiutredningen uppmärksammar byarörelsens demokratiska betydelse.

Kommentar

Vi organiserade en Lokalekonomidag i Norr- och Västerbotten i samarbete med Akademi Norr. Den skulle fokusera på hur lokala utvecklingsgrupper kan använda Lokalt ledd utveckling som verktyg i sitt utvecklingsarbete. Konferensen blev dock inställd på grund av att liknande konferenser genomfördes av andra aktörer i regionen under samma tidsperiod.

Vi har träffat demokratiutredningen och lämnat våra synpunkter. Demokratiutredningen presenterade sitt arbete på ett möte för våra medlemsorganisationer i augusti. Kontakter har även knutits med utredningen om civilsamhället och vi har deltagit i möten med dem.

Vi ska tillsammans med flera av våra medlemsorganisationer fortsätta kämpa för rättmätig ersättning till berörda bygder från exploateringen av landsbygdens naturresurser i form av mineraler, vattenkraft, vindkraft och skogens resurser.

Kommentar

Tillsammans med Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och Inlandskommunernas ekonomiska förening har vi tagit fram en rapport som diskuterar återbäringsmöjligheter till lokalsamhället från vattenkraften, gruvorna, skogen och vindkraften. Hela Sverige ska leva har deltagit på Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och Inlandskommunernas ekonomiska förenings gemensamma årsmöte.

Under våren arrangerade vi en konferens i riksdagshuset för att uppmärksamma de modeller, problem och behov som finns för lokala grupper som jobbar med förvaltning av naturresurser. Detta är ett område som har stor potential att skapa lokala jobb och stärka den lokala ekonomin, men som inte har tillräckligt

stöd idag. Forskare visade på att det finns ett motstånd på myndighetsnivå mot att decentralisera och pekade på att det krävs tydligare politiska direktiv för att Sverige ska leva upp till sina internationella åtaganden, bland annat konventionen om Biologisk mångfald. Deltagare från riksdagen, regeringen, olika pågående utredningar och lokala grupper var på plats och dagen resulterade i ett förslag på tio politiska åtgärder för att stärka den lokala förvaltningen av naturresurser.

Vi samarbetar brett

Samarbete kännetecknar byarörelsen och Hela Sverige ska levas verksamhet. Det ska ytterligare breddas och fördjupas på olika nivåer av vårt samhälle, från byn till internationell nivå.

Vi ska stärka vår egen organisation, vilket underlättas genom den tekniska utvecklingen av vår registerhållning.

Kommentar

Bygdebanken är nu lanserad och uppdateringar sker kontinuerligt.

De lokala grupperna är basen, men kommunbygderåden och länsbygderåden har viktiga roller och ska stärkas. Vi ska välkomna nya grupper som fiberföreningar och omställningsgrupper.

Kommentar

Fiberföreningar och omställningsgrupper ansluter sig till Hela Sverige ska leva.

Vi ska samarbeta nära med våra medlemsorganisationer och söka att ytterligare vidga kretsen. Vi ska också samarbeta utöver medlemskretsen med andra organisationer, företag och myndigheter.

Kommentar

På vårt medlemsmöte den 27–28 augusti genomförde vi en process för att hitta samsyn kring olika frågor och möjligheter till samverkan med våra medlemsorganisationer inför arbetet med verksamhetsplanen och budgeten för år 2016 som beslutas vid höstmötet.

Ett brett samarbete mellan styrelse, länsbygderåd/länsavdelningar, medlemsorganisationer och kansli har resulterat i att vi kunnat presentera en ny form av verksamhetsplan med budget för verksamhetsåret 2016.

Vi samarbetar även utanför vår medlemskrets. Bakom konferensen Lokalekonomidagarna finns en arbetsgrupp om nio organisationer som samarbetar med målet "levande lokala ekonomier i hela landet". På de regionala Lokalekonomidagarna arbetar vi upp kontakter med nya regionala partners, såsom Örebro kommun och Akademi Norr.

Att vi arrangerat konferensen "Lokal förvaltning av naturresurser" har lett till ett nytt nätverk där vissa organisationer är ny(-gamla) samarbetspartners. Här finns bland andra Världsnaturfonden, Sametinget, Centrum för Biologisk Mångfald, Inlandskommunerna ekonomisk förening, några riksdagspartier, sockenråd med flera.

Vi är numera medlemmar i Föreningen Folk och Försvar.

Det goda samarbetet med våra landsbygdspartners PostNord och TeliaSonera ska fortsätta och vi ska söka ytterligare någon partner med för oss viktig verksamhet; Sveaskog ligger närmast.

Kommentar

Möten hålls några gånger under året med PostNord och TeliaSonera. Inga särskilda kontakter har tagits med Sveaskog. Verksamhetschefen Terese Bengard för däremot samtal med Vattenfall.

Vi ska fortsätta vårt aktiva deltagande i partnerskap, övervakningskommittéer, utredningar, arbetsgrupper och projekt. Det nationella Landsbygdsnätverket, det landsbygdspolitiska nätverket i riksdagen, Överenskommelsen mellan staten kommunerna och civilsamhället samt skogscertifieringen FSC är exempel.

Kommentar

Här är vi aktiva på alla plan. I Landsbygdsnätverket är vi representerade enligt följande: Styrgrupp (Staffan Nilsson), Service (Bo Lönnqvist), Integration (Jan Runfors), Unga i gröna näringar (Josefin Heed), Unga i landsbygdsutveckling (Josefin Heed).

Vi ska delta i det nordiska samarbetet och medverka i planeringen och genomförandet av nästa europeiska landsbygdsriksdag hösten 2015.

Kommentar

En stor satsning gjordes under året på att genomföra European Rural Parliament, ERP, med Staffan Nilsson som ordförande i styrgruppen. ERP 2015 är ett projekt som Hela Sverige ska leva ansvarar för och som finansieras av EU-programmet Medborgarnas Europa. I styrgruppen ingår representanter för Hela Sverige ska leva, ERCA, Prepare samt det europeiska Leader-nätverket ELARD.

ERP blev ett framgångsrikt möte som genomfördes den 4–7 november i Schärding, Österrike. Deltog gjorde cirka 240 personer från 40 länder och olika landsbygdsrörelser. Ett 40-tal partners hade inför riksdagen genomfört nationella kampanjer för att samla in de utmaningar som europeisk landsbygd står inför samt förslag till åtgärder att driva på europeisk nivå. Riksdagen antog ett landsbygdsmanifest som bygger på förslag från landsbygdsbor i hela Europa.

Internationellt samarbete

Samverkan karaktäriserar byarörelsen. De lokala grupperna är öppna för impulser, kontakter och samarbete med andra – även på internationell nivå.

Kommentar

Vårt internationella samarbete är omfattande. Under året har det dominerats av planeringen och genomförandet av den andra europeiska landsbygdsriksdagen och detta har medfört att det europeiska samarbetet har fördjupats.

Vi har också ett samarbete på europainivå genom de båda nätverken ERCA och Prepare. Under året har vi haft ordförandeskapet i ERCA.

ERCA har fått plats i EU-kommissionens Civil Dialogue Group on Rural Development och i Rural Assembly. I den senare har ERCA även fått plats i styrgruppen. Det är ett välkommet erkännande av ERCA som europeisk aktör för landsbygden. Också Prepare har plats i dessa grupper. Staffan Nilsson har medverkat på landsbygdsriksdagen i Estland.

Samarbetet inom Hela Norden ska leva består och vi har under året haft ordförandeskapet.

Tillsammans med vår systerorganisation på Island och andra europeiska organisationer deltar vi i Erasmus-projektet Opposing Force, lett av Hälsinge Utbildning och med lärcentra och ungdomar i fokus.

Projektverksamheten 2015

Under 2015 har sex projekt pågått och administrerats av Hela Sverige ska leva.

Två projekt har vi deltagit i som utförare med annan projektägare. Det är "Motkraft", där Hälsingeutbildning ekonomisk förening är projektägare. Projektet pågår till 31 augusti 2016. Total budget för projektet är 237 000 euro. Det andra projektet är "Förstudie lokal mobilisering för utveckling av lokalt anpassad servicelösningar för grundläggande betaltjänster". Projektägare är Länsstyrelsen i Dalarna och finansiär är PTS. Total budget är 1 000 000 kronor, varav 770 000 kronor ligger på Hela Sverige ska leva. Vi medfinansierar projektet med 200 000 kronor.

Övriga projekt under året är:

- ▶ Lokalekonomidagarna 2015. Avslutat december 2015. Budget 253 000 kronor.
- ▶ Mikrofond Sverige. Avslutat december 2015. Budget 200 000 kronor. Finansiär Tillväxtverket.
- ▶ Nätverka Mikrofond Sverige. Start november 2015. Avslut augusti 2016. Budget 300 000 kronor. Finansiär Tillväxtverket.
- ▶ #Ungapålandsbygden påverkar storstadsnormen. Budget 600 000 kronor. Finansiär Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Avslut maj 2016.
- ▶ Småskalig konsumentstöd matproduktion. Budget 300 000 kronor. Finansiär Vinnova. Avslut maj 2016.
- ▶ Europeiska landsbygdsriksdagen, ERP. Total budget 105 000 euro. Medfinansiering Hela Sverige ska leva 372 000 kronor.

Fyra ansökningar har lämnats in och godkänts av styrelsen:

- ▶ Postkodlotteriets kulturstiftelse avseende unga och kultur. Avslag hösten 2015.
- ▶ Tillväxtverket angående stöd och utbildning i crowdfunding, Avslag hösten 2015.
- ▶ Bixias miljöfond angående framtagande av verktyg för lokal energianalys. Avslag hösten 2015.

Yttranden

12 JAN	Remissvar DS 2014:40: Lokala aktionsgrupper och EG:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden.
23 MARS	Remissyttrande över "Från analog till digital marksänd radio" (SOU 2014:77).
10 JUNI	Remissvar angående promemorian "Billigare utbyggnad av bredbandsnät" N2015/2228/ITP.
3 AUG	Yttrande över betänkande SOU 2015:35 Service i glesbygd.

Debattartiklar

- FEBRUARI Integrationens förutsättningar har förändrats, DAGENS NYHETER
- Finansieringen inte bara till EU-vänliga, SVENSKA DAGBLADET
- Bankerna måste acceptera kontanter, HELAHÄLSNINGLAND.SE
- MARS Uppdrag granskning bidrar till negativ attityd mot landsbygden, SVT OPINION
- Riksdagen måste tvinga banker ta ansvar för kontanter, SVT OPINION
- APRIL Skuldbelägg inte kommuner för att de krymper, DAGENS SAMHÄLLE
- Staten har ett ansvar för hela Sverige, DALA-DEMOKRATEN
- Landsbygden inte ensam om att få bidrag, DAGENS SAMHÄLLE
- #jämsälltmöte ska öka jämsällldheten, LANDETS FRIA TIDNING
- MAJ Egenproducerad el ska inte beläggas med energiskatt, ETC
- JULI Gemensam strategi för hela Sverige – ett måste, ATL
- SEPTEMBER Mjuka lån och snabbt stöd ger landsbygden fart, LAND
- OKTOBER Mångfald i hela Sverige, LANDETS FRIA TIDNING
- Omställning nu innan det är för sent, IMPULS
- DECEMBER Nyckeln till utveckling finns på landsbygden, LAND
- Vi behöver en mötesplats, LTZ.SE

Skrifter och broschyrer

- ▶ Hela Sverigebladet, fyra pappersnummer
- ▶ Våra texter ur ett genusperspektiv
- ▶ Små skolors särskilda värde. Sammanfattning av projektet Små skolor i utveckling
- ▶ Lokalt förvaltning av naturresurser. Dokumentation av konferens med samma namn
- ▶ Lokalt förankrat fiske. Dokumentation av konferens med samma namn
- ▶ Lokalekonomidagarna, fördjupningsdag den 9 september. Dokumentation
- ▶ Lokalekonomidagarna, introduktionsdag den 14 november. Dokumentation
- ▶ Nya handboken i lokal finansiering

Pressmeddelanden 2015

- 2015-12-02 Utmärkelsen Årets lokala utvecklingsgrupp 2015 går till Gideåbygdens ekonomiska förening i Örnsköldsviks kommun i Västernorrland.
- 2015-12-02 Västerviks kommun har utsetts av Riksorganisationen Hela Sverige ska leva till Årets kommun 2015.
- 2015-11-19 Den 27-29 maj 2016 arrangeras Landsbygdsriksdagen på Gotland av Riksorganisationen Hela Sverige ska leva.
- 2015-11-19 Skåne först ut i workshopturné om småskalig konsumentstött matproduktion.
- 2015-11-12 Välkomna på pressträff med Riksorganisationen Hela Sverige ska leva och Hela Sverige ska leva Gotland. Den 27-29 maj 2016 arrangerar Hela Sverige ska leva Landsbygdsriksdagen.
- 2015-11-06 Årets europeiska landsbygdsriksdag har precis avslutats i Schärding, Österrike. På plats har 240 delegater från landsbygdsrörelser från 40 länder i Europa diskuterat och antagit ett landsbygdspolitiskt manifest.
- 2015-10-14 Organisationen Hela Sverige ska leva driver under hösten 2015 och våren 2016 en förstudie runt lokalt konsumentstött matproduktion.
- 2015-10-02 Den 7-8 oktober 2015 samlas aktörer som är engagerade i landsbygdsutveckling för en två dagar lång nationell konferens i Tranås, full av erfarenhetsutbyte och inspiration.
- 2015-09-03 I helgen drar projektet #ungapålandsbygden igång sin landsomfattande turné och först ut är Sundsvall och Hudiksvall.

- 2015-08-31 Pressinbjudan: Lokalekonomidag i Stockholm. Hur beskrivs landsbygden och hur väl stämmer bilden med verkligheten? Vilka trender finns mot att utveckla ekonomin på den svenska landsbygden? Gräsrotsfinansiering och demokratiserad ekonomi – hur fungerar det?
- 2015-07-01 #ungapålandsbygden blev Årets Mälardarling - grattis!
- 2015-06-15 Den 30 juni är Riksorganisationen Hela Sverige ska leva åter i Almedalen. Ta del av vårt program här.
- 2015-05-29 Det verkar som om Jordbruksverket i utformningen av sitt regelverk inte bara lägger ansvaret för bredbandsutbyggnaden på byalagen
- 2015-05-11 Lokal förvaltning av naturresurser skapar förutsättningar för att hela Sverige ska leva.
- 2015-05-05 Nu har pengarna från Leader/Lokalt ledd utveckling fördelats, och vi konstaterar att många områden som ansökt om pengar blivit utan.
- 2015-17-04 Vi ska bli bäst på jämställdhet! Detta stolta mål satte vi upp redan år 2007, och vi har arbetat på flera fronter för att uppnå detta. Därför lanserar vi nu #jämställtmöte.
- 2015-14-04 En höjning av bensinskatten måste ta med i beräkningarna att landsbygden till stor del saknar en väl utbyggd kollektivtrafik.
- 2015-27-02 Hela Sverige ska leva stödjer helhjärtat de boende i Hallen som protesterar mot nedläggningarna av högstadiet i Hallen och två förskolor i Mattmar och Månsåsen.
- 2015-23-02 Hela Sverige ska leva ställer sig helhjärtat bakom upproret som Björn Eriksson startat: mot bankernas försök att skapa ett kontantlöst samhälle.
- 2015-10-02 Nu går vår verksamhetschef sedan cirka tio år tillbaka, Staffan Bond, i pension. I hans ställe är vi väldigt glada över att kunna välkomna Terese Bengard.
- 2015-02-02 Riksorganisationen Hela Sverige ska levas styrelse beslutade på sitt senaste möte att skicka följande uppmaning till Jordbruksverket, angående de nya reglerna för stödet för bredbandsutbyggnad.
- 2015-28-01 Lika lön för lika arbete – oavsett var vi bor!

Styrelsens underskrifter

Åse Classon
Ordförande

Staffan Nilsson
Ordförande

Jan Runfors

Gunnel Cassel Söderbäck

Peter Zetterman

Anna Olofsson Frestadius

Bengt Grönblad

Asha Ismail Mohamud

Anna Haraldsson Jensen

Pia Tingvall

Wanja Wallemyr

Anna Maris

Holger Andersson

Erik Östergren

Hela Sverige
ska leva!

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Vi är en ideell förening som bildades 1989 i slutet av den stora kampanjen "Hela Sverige ska leva". Medlemmar är de lokala utvecklingsgrupperna samt 44 medlemsorganisationer.

I varje län finns länsbygderåd, eller länsavdelningar, bildade av de lokala grupperna. Länsbygderåden stöttar grupperna och ger råd på regional nivå.

Hela Sverige ska leva ger stöd och röst åt byarörelsen på nationell nivå genom att sprida erfarenheter, stimulera samverkan, bilda opinion och påverka politiken för landsbygden.

För den löpande verksamheten svarar en styrelse med representanter för de lokala grupperna och medlemsorganisationerna.

Ett litet kansli i Stockholm håller i kontakter, administration och information.

*"Det är en glob, jag trampar med min fot.
Vad är centralt, på ytan av ett klot?
Jag väljer Pjätteryd till världens mitt.
Det står mig fritt."*

Alf Henriksson

Vill du veta mer om oss?

Läs senaste nyheterna inom vårt område på vår hemsida. På hemsidan finns aktuell information om byarörelsen, organisationen och landsbygdsutveckling. Där kan du också ladda ner våra skrifter.

Adress: Stortorget 7, 111 29 Stockholm
Telefon: 08-24 13 50 • Fax: 08-24 28 05
info@helasverige.se • www.helasverige.se

facebook.com/helasverige

twitter.com/helasverige